

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-26

HSN 2016-0702

Handläggare:
Andreas Falk

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-11-22

Yttrande över motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet. I motionen föreslår Karin Michal m.fl. (MP) att det ska göras en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna på 1177 Vårdguiden. Vidare föreslås att data gällande patientnöjdhet ska samlas in genom patientenkäter samt att resultatet av patientenkäterna publiceras på 1177 Vårdguiden och att en jämförandefunktion inrättas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-10-26
Motion 2016:4 av Karin Michal m.fl. (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen är medveten om den bristande informationen på 1177 gällande de psykiatriska mottagningarna. Det finns all anledning att göra de förändringar som motionären föreslår så att innehållet blir mer användarvänligt, informativt, standardiserat och lättbegripligt. Detta arbete har förvaltningen redan inlett genom det så kallade GUTI projektet där den gemensamma utbudsinformationen ska utvecklas och tydliggöras.

Patientnöjdhet inom psykiatri har mätts genom en nationell patientenkät via Sveriges Kommuner och Landsting. Den senaste enkäten genomfördes

2014 och i nuläget är det oklart när nästa enkät kommer att genomföras. En del av de psykiatriska verksamheterna i Stockholms läns landsting har utformat egna patientenkäter där de mäter patienternas nöjdhet.

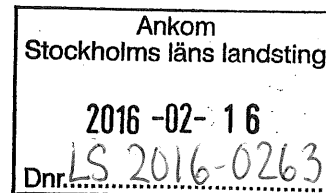
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inget uttalat uppdrag att genomföra egna patientenkäter. Inriktningen är den nationella patientenkäten som genomförs, styrs och finansieras i samverkan mellan alla landsting. Utöver den gemensamma delen kan vårdgivare avropa lokalt anpassade patientenkäter.

När det gäller att publicera resultatet av patientenkäter på 1177 Vårdguiden så förutsätter det att det behöver klargöras vilka patientnämndsresultat som ska publiceras. Möjligheten finns redan idag att publicera information om resultaten på 1177 Vårdguiden, men det förutsätter att det ges ett tydligt uppdrag att det ska göras. Idag är 1177 inte huvudsakligen är en informationskanal för vårdgivarinformation inom Stockholms läns landsting. Det gör att vårdgivarna idag refererar till egna hemsidor och där lägger också en del vårdgivare upp resultat från egna patientenkätundersökningar de genomfört. Utifrån ett patientperspektiv bör dock information finnas samlad via en kanal. Den kanal som samtliga landsting är överens om att använda är 1177 Vårdguiden.

Det som motionären vill är fullt möjligt att genomföra och när det gäller utveckling av informationen på 1177 Vårdguiden om de psykiatriska mottagningarna så pågår det arbetet redan. Gällande patientenkät måste ett beslut fattas om hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska förlita sig på en eventuell kommande nationell enkät eller avropa en lokal patientenkät alternativt ta fram en egen enkät som riktar sig till psykiatrin. Utvecklingen av den nationella patientenkäten där det är möjligt att avropa lokala anpassningar är en viktig del i utvecklingen för att stärka patientinflytande och ge bra förutsättningar för det lokala förbättringsarbetet.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Åsa Himmelsköld
Avdelningschef

2016-4

Motion av Karin Michal (MP) om att göra det lättare att jämföra psykiatriska mottagningar - för en meningsfull valfrihet

Valfrihet i vården har varit och är i fokus, vilket lett till att man som patient idag har större möjlighet att själv välja var man vill få sin vård. För psykiatrisk vård finns det dock så stora brister i informationen om de olika mottagningarna att valmöjligheten är satt ur spel. Hur ska man välja om man saknar relevant information om alternativen? Valet inte blir mer än en gissning och valfriheten därmed ett tomt ord.

På Vårdguiden 1177 för Stockholms län finns, i skrivande stund, 204 psykiatriska öppenvårdsmottagningar. Namnen är föga upplysande: Psykiatri för dig, Orienthälsan, Oscarsmottagningen eller Psykiatriska mottagningen är några exempel. De flesta presenterar ingen eller ytterst knapphändig information, ett telefonnummer och en adress. De större mottagningarna och landstingets egna, ofta sjukhusanknutna mottagningar har upplysningar om öppet- och telefontider samt ofta om väntetid för nybesök. Den är i allmänhet fyra veckor, dvs vad vårdgarantin kräver.

Också landstingets revisorer har i en rapport uppmärksammat dessa brister. De pekar på att vårdguidens information om vart unga vuxna med psykisk ohälsa ska vända sig är oklar. Det är lättare att googla än att hitta rätt på vårdguiden.

På vårdguiden finns en jämförelsefunktion för ett femtontal av mottagningarna, men den gäller bara öppettider och väntetider, vilka är i stort sett desamma. För vårdcentraler och vissa andra specialistmottagningar publiceras däremot förutom basdata också patienternas omdömen om vården, vilket ger bättre möjlighet till ett kvalificerat val.

Valfriheten skulle bli mer meningsfull om det fanns information om kvaliteten på vården som ges på de olika mottagningarna. I många fall är det svårt att mäta behandlingsresultat och kvalitet i sjukvården. Inom psykiatrin finns det dock sedan länge olika instrument för att t ex mäta graden av depression och ångest. Dessa används ofta internt inom olika verksamheter för att göra bedömningar och utvärdera huruvida patienten har nytta av en viss behandling. Patienter skulle kunna ha stor nytta av att få tillgång till denna information.

Enklare patientenkät - före och efter behandling - eller bara hur nöjd man är med sin vård - skulle också kunna tillföra mycket. Med dagens IT-system finns inga hinder för att samla in sådan information systematiskt. Den kan därefter sammanställas och göras tillgänglig för både beslutsfattare och allmänhet. Resultaten behöver inte ha status som forskning, snarare konsumentupplysning. Det skulle då bli lättare att värdera olika behandlingsmetoder och mottagningar utifrån det som faktiskt betyder något - hur patienterna mår före och efter de fått en viss behandling på en viss mottagning.

Det är egentligen uppseendeväckande att den här möjligheten att utvärdera den vård som ges inte används i större utsträckning. I stället för att fokusera på variabler som

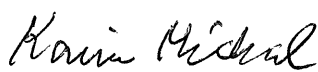
man TROR påverkar behandlingsresultat och vårdkvalitet (antal läkarbesök, telefontillgänglighet m m) skulle man kunna gå direkt till kärnan - patientens upplevelser och mående.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

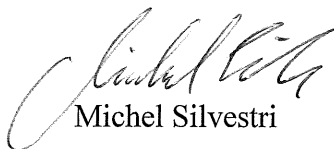
att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att göra en användarvänlig beskrivning av de olika psykiatriska mottagningarna på 1177 Vårdguiden. Den bör vara informativ, standardiserad och lättbegriplig. Där bör finnas uppgift om inriktning, kompetens, personalresurser, behandlingsmetoder och kötid.

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att samla in data gällande patientnöjdhet genom patientenkäter så som görs för bl. a vårdcentralerna och vissa specialistmottagningar.

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att publicera resultatet av patientenkäterna på 1177 Vårdguiden och inrätta en jämförandefunktion så som finns på bl. a vårdcentralerna.

Karin Michal

Michel Silvestri

Aviva Barczewska

Shakhlo Altieva

Lars Harms-Ringdahl

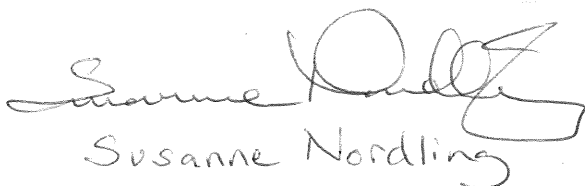

Vivianne Gunnarsson

Malin Fijen Pacsay

~~Gun-Britt Lindström~~

Susanne Nordling